

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Lavina d.o.o.

Ergotić, Ines

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of agriculture / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:151:728141>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-08**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Ines Ergotić,
Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda,
Smjer Agroekonomika

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Lavina d.o.o.

Završni rad

Osijek, 2017

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
POLJOPRIVREDNI FAKULTET U OSIJEKU

Ines Ergotić,
Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda,
Smjer Agroekonomika

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Lavina d.o.o.

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu završnog rada:

1. dr.sc. Ana Crnčan, mentor
2. izv.prof.dr.sc. Ljubica Ranogajec, član
3. dr.sc. Jelena Kristić, član

Osijek, 2017

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Poljoprivredni fakultet u Osijeku
Preddiplomski sveučilišni studij Poljoprivreda, smjer Agroekonomika

Završni

Ines Ergotić

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Lavina d.o.o.

Sažetak:

Predmet završnog rada obuhvaća provedbu analize financijskog stanja i uspješnosti poslovanja poduzeća Lavina d.o.o. Kako bi se dobila slika o tome koliko neko poduzeće uspješno ili neuspješno posluje, potrebno je analizirati njihove financijske izvještaje. Informacije dobivene analizom financijskih izvještaja su namijenjene različitim internim ili eksternim korisnicima kao što su poslovni partneri, banke, kupci, dobavljači i slično. Eksterni korisnici financijskih izvještaja iz njih pribavljaju podatke o sigurnosti i uspješnosti poslovanja poduzeća, dok su za interne korisnike financijski izvještaji podloga za planiranje i kontrolu poslovanja. Kako bi se pružio detaljniji uvid u financijsko stanje poduzeća, koriste se postupci horizontalne i vertikalne analize financijskih izvještaja i interpretiraju pojedinačni i sintetički pokazatelji. U radu je analizirana financijska situacija, analizom četiri kompozicijska svojstva, investiranja i financiranja kao svojstva oblikovanja operativne i financijske poluge koje utječu na snagu zarađivanja poduzeća, te likvidnosti i solventnosti kao utjecaj na operativnu stabilnost dužničko vjerovničkih odnosa i sposobnosti za dinamički uravnoteženo ili stabilno dugotrajno poslovanje poduzeća.

Ključne riječi: financijska analiza, financijski pokazatelji, financijski izvještaji

18 stranica, 15 tablica, 9 literaturnih navoda

Završni rad je pohranjen: u Knjižnici Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku i u digitalnom repozitoriju završnih i diplomskih radova Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku

BASIC DOCUMENTATION CARD

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Agriculture in Osijek
Undergraduate university study Agriculture, course Agroeconomics

Finalwork

Analysis of the financial reports of the company Lavina d.o.o

Summary:

The subject of this thesis includes financial position and business performance analysis in the case of Lavina Ltd. In order to get a picture of how a company operates, successfully or unsuccessfully, it is necessary to analyse their financial statements. Received informations from analysis of the financial statements are intended for a variety of internal or external users such as business partners, banks, customers, suppliers etc. The external users of financial statements from them obtain information about the safety and effectiveness of company operations, while internal users needs financial statements for planning and control. In order to provide a more detailed insight into the financial status of the company, there are used procedures of horizontal and vertical analysis of financial statements and interpret individual and synthetic financial indicators. In this thesis financial position is analysed by analysing four compositions features, investment and financing recognized as ability to form operational and finance leverage, which affects company's money making ability, and liquidity and solvency which affects operational stability with creditors and implicates dynamic balance or long term business stability.

Keywords: financial analysis, financial indicators, finance reports

18 pages, 15 tables, 9 references

BSc Thesis is archived in Library of Faculty of Agriculture in Osijek and in digital repository of Faculty of Agriculture in Osijek.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2.MATERIJLI I METODE	2
3.TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI	3
3.1.Bilanca	3
3.2. Račun dobiti i gubitka.....	4
4.ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	6
4.1.Horizontalna analiza	6
4.2.Vertikalna analiza	7
5. FINANCIJSKI POKAZATELJI	9
5.1. Pokazatelji likvidnosti.....	10
5.2. Pokazatelji zaduženosti	11
5.3. Pokazatelji aktivnosti	12
5.4. Pokazatelji ekonomičnosti	13
5.5. Pokazatelji profitabilnosti	14
5.6. Pokazatelji investiranja	15
6. ZAKLJUČAK	17
7. POPIS LITERATURE	18

1. UVOD

Današnji način poslovanja poduzeća karakterizira potreba za stalnom težnjom ka daljnjem rastu i razvoju. Kako bi poduzeća bila u mogućnosti držati korak sa sve jačom konkurencijom kao i promjenjivom tržišnom okolinom, bitna je kontinuirana provjera ključnih financijskih čimbenika kojima poduzeće raspolaže. Provjere, kao i procesi odlučivanja kojima poduzeće nastoji poboljšati rezultate poslovanja, u velikoj mjeri se zasnivaju na podacima dobivenim iz računovodstvenih procesa. Glavni način prezentacije tih računovodstvenih informacija omogućuje se putem financijskih izvještaja. Dobivenim podacima poduzeća su u mogućnost i provoditi razne analize samog poslovanja.

U ovome radu bit će prikazani postupci i rezultati provedbe analize računa dobiti i gubitka te horizontalna i vertikalna analiza na poduzeću Lavina d.o.o. Potrebni podaci za analizu preuzeti su iz Godišnjih financijskih izvještaja poduzeća Lavina d.o.o. koji su dostupni na internetskim stranicama Financijske agencije Republike Hrvatske. Podaci korišteni u ovom radu su sekundarni podaci budući da se radi o temi koja je teorijski vrlo istražena i postoji mnogo znanstvenih radova koji se bave problematikom analize financijskih izvještaja.

2. MATERIJI I METODE

Pri izradi rada korištene su metode iz područja računovodstva: informacije iz bilance i računa dobiti i gubitka koje su preuzete sa službene stranice Fina.hr. Provedena je analiza financijskih izvještaja iz poduzeća Lavina d.o.o. Literatura je korištena iz raznih knjiga, znanstvenih članaka i web stranica.

Pri izradi rada objašnjene su metode vertikalne i horizontalne analize te analize financijskih pokazatelja.

3. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

3.1. Bilanca

Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji pokazuje financijski položaj poduzeća. Riječ bilanca dolazi od latinske riječi BI-LANX, što znači dvije zdjelice koje su simbol vage, a ona ravnoteže. Bilanca na talijanskom jeziku znači vaga. Sastoji se iz aktive i pasive, a temelji se na načelu bilančne ravnoteže. Bilanca je još i sistematiziran pregled stanja imovine (aktiva), obveza i kapitala (pasiva) na određeni dan (Ljubica Ranogajec, 2009). Osnovni elementi bilance su imovina, obveze i kapital. Kapital predstavlja vlastitu imovinu, a obveze tuđu imovinu te dugove. Temeljni pokazatelji koje možemo izvući analizom podataka iz bilance poduzeća su vezani uz financijsku snagu, likvidnost i zaduženost poduzeća, te financiranje imovine poduzeća i uspoređivanje stanja sa ostalim poduzećima iz istog kruga djelovanja.

Bilancu je prema potrebi moguće prikazati u obliku jednostranog ili dvostranog izvještaja. Najčešće se u praksi koristi dvostrani oblik izvještaja zbog veće informativne snage prilikom analize financijskih izvještaja. U bilancu se pozicije aktive unose prema kriteriju likvidnosti (unovčivosti), dok se pozicije pasive unose prema kriteriju ročnosti (dospijeca). Prema kriteriju rastuće likvidnosti unose se pozicije u bilancu – prvo najlikvidniji oblici (novac), a zatim manje likvidna imovina i dugotrajna imovina (Žager i sur., 2008.).

Imovina predstavlja ekonomske resurse kojima se poduzeće koristi u ostvarivanju svoje djelatnosti (Žager i sur., 2008.). Ti ekonomski resursi moraju biti vlasništvo poduzeća, stvarati ekonomsku korist i imati mjerljivu vrijednost. Imovina se u bilanci prikazuje prema kriterijima: oblik u kojem se pojavljuje: materijalna i nematerijalna imovina, te period u kojem se pojavljuje: kratkotrajna imovina (tekuća ili obrtna sredstva – pretvara se u novčani oblik za manje od godine dana) i dugotrajna imovina (stalna ili fiksna sredstva – potrebno je dulje od godine dana kako bi se pretvorila u novac (Žager i sur., 2008.).

Slika 1. Bilančna ravnoteža imovine i izvora imovine

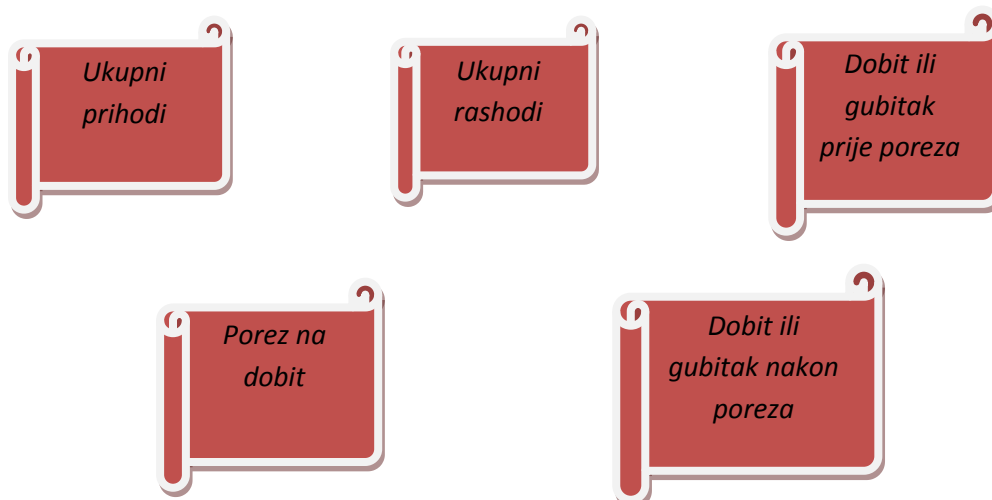
Izvor: <http://detamirna.hr/izrada-bilance-2/>

3.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je izvještaj o uspješnosti poslovanja poduzeća u određenom razdoblju u kojem se prikazuju aktivnosti poduzeća. Osnovni elementi izvještaja su prihodi, rashodi te dobit ili gubitak.

Račun dobiti i gubitka ili izvještaj o dobiti jedan je od temeljnih financijskih izvještaja. Pokazuje obujam i strukturu prihoda i rashoda, te ostvareni financijski rezultat u određenom vremenskom razdoblju, najčešće u kalendarskog godini. Polazi od sljedećeg modela:

Slika 2. Ostvareni financijski rezultati

Izvor: Autor

Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstva ili smanjenjem obveza, što za posljedicu ima povećanje glavnice, ali ne ono u vezi s uplatama vlasnika (Žager i sur., 2008.).

Prema Zakonu o računovodstvu, prihodi se dijele na poslovne i financijske prihode. (Zakon o računovodstvu, 2016.). Poslovne prihode dijele se na prihode od prodaje i ostale poslovne prihode s poduzetnicima unutar grupe, društvima povezanim sudjelujućim interesom te nepovezanim poduzetnicima i ostalim osobama. Što se tiče financijskih prihoda, najčešće su to prihodi od ulaganja u udjele poduzetnika unutar grupe, društava povezanih sudjelujućim interesom, prihoda od kamata, tečajnih razlika, nerealiziranih prihoda od financijske imovine i ostali financijski prihodi. S druge strane, rashodi smanjuju ekonomsku korist u obliku smanjenja imovine ili povećanje obveza te se, također mogu podijeliti na poslovne i financijske rashode. Poslovni rashodi nastaju zbog promjena vrijednosti zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda, materijalnih troškova, troškova osoblja, amortizacije, vrijednosnog usklađenja, rezerviranja te ostalih troškova i poslovnih rashoda s poduzetnicima unutar grupe, društvima povezanim.

Cilj ovog financijskog izvještaja je da korisnicima računovodstvenih informacija ukaže na promjenu kapitala i to prije svega zarađenog kapitala između dva datuma bilance. Promatra se kao pomoćni izvještaj bilance. Osnovna veza između bilance i izvještaja o dobiti jesu upravo promjene na kapitalu (Ljubica Ranogajec, 2009).

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

4.1. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza je analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz dulje vremensko razdoblje da bi se otkrile promjene u apsolutnim i relativnim iznosima osnovnih financijskih izvještaja pozicija u tekućem razdoblju u odnosu na ono u prethodnoj godinu.

Horizontalna analiza može se provoditi na dva načina: pozicije u određenoj godini mogu se uspoređivati sa pozicijama u nekoj drugoj godini koja se određuje kao bazna i sa pozicijama u godini koja prethodi promatranj. Horizontalna analiza, u slučaju odabranih poduzeća, usmjerena je na pozicije u bilanci i pozicije u računu dobiti gubitka, te su pozicije u promatranim godinama uspoređivane sa pozicijama u prethodnim godinama.

Horizontalnom analizom računa dobiti i gubitka utvrđuje se dinamika promjene na pojedinim pozicijama prihoda i rashoda. Promatranjem računa dobiti i gubitka kroz određeno razdoblje mogu se uočiti bitne promjene u приходima i rashodima koje na kraju utječu na poslovni rezultat. Izrazita povećanja i smanjena pojedinih pozicija prihoda i rashoda utječu na kvalitetu dobiti i na sam zaključak o tome koliko dobro poduzeće zapravo posluje.

Tablica 1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Lavina d.o.o.

Pozicija	Godina 2015.	Godina 2016.	Povećanje (smanjenje)	
			Iznos	Indeks
Stalna imovina	275.088	206.266	68.822	25,02
Obrtna imovina	1.097.583	1.339.467	241.884	22,04
Glavnica	329.842	421.256	381.414	115,64
Dugoročne obveze	65.047	172.222	107.175	164,77
Kratkoročne obveze	977.782	952.255	25.527	2,61
Akina = Pasiva	1.372.671	1.545.733	173.062	12,61

Izvor: Financijski izvještaji za 2015. i 2016. godinu poduzeća Lavina d.o.o.

Tablica 2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lavina d.o.o.

Pozicija	Godina 2015.	Godina 2016.	Povećanje (smanjnje)	
			Iznos	Indeks
Prihodi od prodaje	5.647.517	5.289.069	-358.448	-6,30
Nab. vrij. prodane robe	3.672.549	3.618.073	-54.476	-1,48
Bruto dobit (marža)	1.974.968	1.670.996	-303.972	-15,40
Troškovi poslovanja	1.902.303	1.554.407	-347.896	-18,28
Dobit iz poslovanja	72.665	116.589	43.924	60,45

Izvor: Financijski izvještaji za 2015. i 2016. godinu poduzeća Lavina d.o.o.

4.2. Vertikalna analiza

Vertikalnom analizom uspoređuju se pozicije u financijskim izvještajima unutar jedne godine, pri čemu se daje uvid u strukturu financijskih izvještaja. Podlogu za takvu analizu predstavljaju strukturni financijski izvještaji. Provođenje vertikalne analize svodi se na određivanje postotnog udjela, kojeg ima pozicija u određenoj cjelini. Kada je u pitanju bilanca, određuje se postotni udio pozicije u ukupnoj aktivi odnosno pasivi, dok se kod računa dobiti i gubitka određuje udio pozicije u ukupnim prihodima. Pojednostavljeno, vrijednost aktive, odnosno pasive u bilanci izjednačava se sa 100, kako bi se promatrali udjeli pojedinih pozicija, izraženi u postotku. Nadalje, ukupni prihodi u računu dobiti i gubitka izjednačavaju se sa 100, a ostalim se stavkama dodjeljuje postotni udio koji zauzimaju u ukupnim prihodima.

Vertikalna analiza na temelju strukture računa dobiti i gubitka provodi se na način da se pojedine pozicije računa dobiti i gubitka promatraju u postotnom udjelu ukupnih prihoda ili pak u odnosu prihoda od redovitog poslovanja. Vertikalnom analizom računa dobiti i gubitka mogu se utvrditi podaci koji svojim iznosom odstupaju od uobičajenih iznosa te se može usmjeriti pažnja na utvrđivanje uzroka i kontrolu istih.

Tablica 3. Vertikalna analiza bilance poduzeća Lavina d.o.o.

Pozicija	Godina 2015.	Godina 2016.	Povećanje (smanjenje)	
			2015.	2016.
Stalna imovina	275.088	206.266	20,04%	13,34%
Obrtna imovina	1.097.583	1.339.467	79,96%	8,67%
Glavnica	329.842	421.256	24,03%	27,25%
Dugoročne obveze	65.047	172.222	4,74%	11,14%
Kratkoročne obveze	977.782	952.255	71,23%	69,37%
Akina = Pasiva	1.372.671	1.545.733	100%	100%

Izvor: Financijski izvještaji za 2015. i 2016. godinu poduzeća Lavina d.o.o.

Tablica 4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Lavina d.o.o.

Pozicija	Godina 2015.	Godina 2016.	Povećanje (smanjenje)	
			2015.	2016.
Prihodi od prodaje	5.647.517	5.289.069	100	100
Nab. vrij. prodane robe	3.672.549	3.618.073	65,02	68,40
Bruto dobit (marža)	1.974.968	1.670.996	34,97	31,60
Troškovi poslovanja	1.902.303	1.554.407	33,68	29,38
Dobit iz poslovanja	72.665	116.589	1,29	2,20

Izvor: Financijski izvještaji za 2015. i 2016. godinu poduzeća Lavina d.o.o.

5. FINANCIJSKI POKAZATELJI

Kako bi analiza financijskih izvještaja bila potpuna i dobra podloga upravljanju poslovanjem i razvoju poduzeća, potrebno je uz vertikalnu i horizontalnu analizu financijskih izvještaja provesti i analizu pomoću financijskih pokazatelja. Postoje pojedinačni pokazatelji, sustavi pokazatelja i zbrojni i sintetički pokazatelj. Pokazatelj je racionalni ili odnosni broj što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos s drugom ekonomskom veličinom. Naravno, treba voditi računa o kojim se ekonomskim veličinama radi tako da se ipak trebaju ispuniti neki preuvjeti kako bi se pokazatelji uopće mogli izračunavati. (Žager i sur., 2008.).

S obzirom na različitost zahtjeva i ciljeva interesnih skupina poduzeća, razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja:

Slika 3. Financijski pokazatelji

Izvor: Autor

- a) pokazatelji likvidnosti (eng. liquidity ratios)- sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze;
- b) pokazatelji zaduženosti (eng. leverage ratios)- odnos vlastitog i tuđeg kapitala;
- c) pokazatelji aktivnosti (eng. activity ratios)- uspješnost u upravljanju imovinom poduzeća;

- d) pokazatelji ekonomičnosti- odnos vrijednosti prihoda i rashoda
- e) pokazatelji profitabilnosti (eng. profitability ratios)- uspješnost poslovanja, odnosno koliki je povrat u odnosu na ulog;
- f) pokazatelji investiranja (eng. investment ratios)- mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

U poslovanju svakog poduzeća moraju biti zadovoljena dva kriterija, i to kriterij sigurnosti i kriterij uspješnosti. Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti se mogu smatrati pokazateljima sigurnosti poslovanja, dok se pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja mogu smatrati pokazateljima uspješnosti poslovanja. Pokazatelji aktivnosti se mogu smatrati i pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti.

5.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost je sposobnost poljoprivrednog gospodarstva da podmiruje sve svoje obveze, odnosno da raspolaže s dovoljno novčanih sredstava koja to omogućuju. Pokazatelji likvidnosti uspoređuju kratkoročne obveze s kratkoročnim ili tekućim izvorima dostupnim za pokrivanje kratkoročnih obveza. Svi pokazatelji likvidnosti se izračunavaju na temelju podataka iz bilance.

Tablica 5. Pokazatelji likvidnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Kratkotrajna imovina – zalihe	Kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager i Žager., 2008.

Za koeficijent ubrzane likvidnosti uobičajeno se ističe da njegova vrijednost mora biti minimalno 1, što znači da kratkoročne obveze ne bi smjele biti veće od zbroja iznosa novca i potraživanja. Koeficijent tekuće likvidnosti mora biti veći od 2, što znači da kratkotrajna imovina mora biti makar dvostruko veća od kratkoročnih obveza. Koeficijent

financijske stabilnosti uvijek mora biti manji od 1 jer se iz dijela dugoročnih izvora mora financirati kratkotrajna imovina (Žager, Žager, 2008.)

Tablica 6. Pokazatelji likvidnosti Lavina d.o.o.

Naziv pokazatelja	2014. god.	2015. god.	2016. god.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,15	0,09	0,06
Koeficijent ubrzane likvidnosti	5,95	0,99	1,28
Koeficijent tekuće likvidnosti	5,95	1,12	1,40

Izvor: Financijski izvještaji za 2014., 2015. i 2016. godinu poduzeća Lavina d.o.o.

Likvidnost poduzeća Lavina d.o.o. jest na sniženoj razini, odnosno poduzeću manjka tekućih sredstava likvidnosti kako bi moglo nesmetano obavljati svoje poslovanje, no bitno je reći da poduzeće nema toliko malu likvidnost da bi bilo u problemima, no bilo bi dobro da ima nešto više likvidnih sredstava.

5.2. Pokazatelji zaduženosti

Zaduženost odražava značenje i veličinu dugova te se uobičajeno promatra putem vertikalne strukture kapitala: kao odnos vlastitog i tuđeg kapitala ili kao udjel tuđeg kapitala u ukupnom kapitalu (Ljubica Ranogajec, 2009). Za pokazatelje zaduženosti potrebni podaci iz bilance kako bismo mogli izračunati svaki od dolje navedenih pokazatelja:

Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica	Ukupna imovina
Koeficijent pokrića kamata	Dobit prije poreza i kamata	Kamate
Odnos duga i glavnice	Ukupni dug (obveze)	Glavnica

Izvor: Žager i Žager L., 2008.

Vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala bi biti 50% ili manja. Koeficijent vlastitog financiranja govori koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) a njegovavrijednost trebala bi biti veća od 50%. Pri utvrđivanju pokriva troškova kamata razmatra se koliko puta su kamate pokrivene ostvarenim iznosom bruto dobiti. Ako je to pokriće veće, zaduženost je manja i obrnuto. Gornja granica odnosa duga i glavnice je najčešće 2:1, s udjelom dugoročnog duga ne većim od jedne trećine (Žager i sur., 2008.).

Tablica 8. Pokazatelji zaduženosti Lavina d.o.o.

Naziv pokazatelja	2014.	2015.	2016.
Koeficijent zaduženosti	0,16	0,73	0,75
Koeficijent vlastitog financiranja	0,83	0,24	0,27

Izvor: Financijski izvještaji za 2014., 2015. i 2016. godinu poduzeća Lavina d.o.o.

Poduzeće Lavina d.o.o. bilježi smanjen koeficijent vlastitog financiranja. odnosno premalo je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice).

5.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Utvrđuju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Pokazatelji aktivnosti mjere efikasnost kojom poduzeće koristi vlastite resurse. Upućuju na brzinu cirkulacije imovine, računaju se iz odnosa prihoda i prosječnih stanja imovine, a poznati su pod nazivom koeficijenti obrtaja (Žager i sur., 2008.). Također, i u pokazateljima aktivnosti potrebni su određeni podaci iz bilance, u ovom slučaju podaci kao što su ukupna imovina, dugotrajna imovina te potraživanja.

Tablica 9. Pokazatelji aktivnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	Ukupni prihod	Ukupna imovina
Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine	Prihod od prodaje	Dugotrajna imovina
Koeficijent obrtaja potraživanja	Prihodi od prodaje	Potraživanja

Izvor: Žager i Žager, 2008.

Koeficijent obrtaja imovine govori koliko puta se ukupna imovina tvrtke okrene u tijeku jedne godine, odnosno koliko tvrtka uspješno koristi imovinu kako bi stvorio prihod.

Tablica 10. Pokazatelji aktivnosti Lavina d.o.o.

Naziv pokazatelja	2014.god.	2015. god.	2016. god.
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,92	4,11	3,42
Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine	0	20,52	26,16
Koeficijent obrtaja potraživanja	1,95	0	0

Izvor: Financijski izvještaji za 2014., 2015. i 2016. godinu poduzeća Lavina d.o.o.

Obrtaj dugotrajne imovine i ukupne imovine je na visokoj razini, no koeficijent potraživanja je jednak nuli što nije dobro za poduzeće.

5.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Iz toga proizlazi da se ti pokazatelji računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka.

Pokazatelji ekonomičnosti se mogu izračunati samo temeljem podataka iz računa dobiti i gubitka, nisu potrebni dodatni podaci iz bilance kako bi se dobile relevantne vrijednosti pokazatelja.

Tablica 11. Pokazatelji ekonomičnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja	Prihodi od prodaje	Rashodi prodaje
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi

Izvor: Žager i Žager, 2008.

Vrijednost pokazatelja ekonomičnosti podrazumijeva da je bolje da je što moguće veći broj. Na temelju podataka o prihodima i rashodima, koji se nalaze u računu dobiti i gubitka moguće izračunati pokazatelji ekonomičnosti. Njima se utvrđuje stupanj ostvarenih prihoda poduzeća po jedinici rashoda. Može se utvrditi ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost poslovnih, financijskih i izvanrednih aktivnosti. Poduzeće posluje ekonomično kad su u određenom razdoblju njegovi prihodi veći od rashoda, a neekonomično kad rashodi premašuju prihode.

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti računa se kao odnos između prihoda od prodaje i poslovnih rashoda. U pravilu je veći od ekonomičnosti od pokazatelja ekonomičnosti ukupnog poslovanja. Očekuje se da je razlika između ostvarenih prihoda i rashoda bude pozitivna i najveća iz razloga što obuhvaća aktivnosti koje su rezultat obavljanja osnovne djelatnosti.

Tablica 12. Pokazatelji ekonomičnosti Lavina d.o.o.

Naziv pokazatelja	2014. god.	2015. god.	2016. god.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,99	1,01	1,02
Ekonomičnost poslovanja	1,99	1,01	1,00
Ekonomičnost financiranja	0,03	0,73	1,63

Izvor: Financijski izvještaji za 2014., 2015. i 2016. godinu poduzeća Lavina d.o.o.

Ovim pokazateljima se utvrđuje stupanj ostvarenih prihoda poduzeća po jedinici rashoda, te je poželjno da budu što veći.

5.5. Pokazatelji profitabilnosti

Analizu profitabilnosti poslovanja poduzeća opravdano se svrstava u najvažnije dijelove financijske analize. Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća. Pokazatelji profitabilnosti su pokazatelji koji mjere povrat uloženog kapitala što se smatra najvišom upravljačkom aktivnošću (Žager, 2008).

Pokazatelji profitabilnosti poduzeća se također mogu izračunati samo temeljem podataka iz računa dobiti i gubitka.

Tablica 13. Pokazatelji profitabilnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Neto marža profita	Dobitak poslije oporezivanja	Prihod od prodaje
Bruto marža profita	Bruto dobitak	Prihod od prodaje

Izvor: Horvat Jurjec, 2011.

Što je veća vrijednost bruto marže profita poduzeće je uspješnije u ostvarivanju zarade. Neto marža profita je najprecizniji pokazatelj konačnih učinka realiziranih poslova i pokazuje koliko postotak prihoda ostaje uvidu dobiti kojom se može slobodno raspolagati. ROA pokazuje koliko je poduzeća zaradilo na svaku kunu imovine (Vukoja).

Tablica 14. Pokazatelji profitabilnosti Lavina d.o.o.

Naziv pokazatelja	2014. god.	2015. god.	2016. god.
Neto marža profita	0,39	0,01	0,01
Bruto marža profita	0,49	0,01	0,01

Izvor: Financijski izvještaji za 2014., 2015. i 2016. god. poduzeća Lavina d.o.o.

Pokazatelji profitabilnosti su za poduzeće Lavina d.o.o. na niskoj razini.

5.6. Pokazatelji investiranja

Pomoću pokazatelja investiranja mjeri se uspješnost ulaganja u dionice poduzeća. Takve su informacije najzanimljivije potencijalnim investitorima u određena poduzeća. Najčešći pokazatelji investiranja su dobit po dionici i dividenda po dionici koje se iskazuju u novčanim jedinicama, a pokazuju koliko se novčanih jedinica, primjerice kuna, dobiti ili dividende ostvari po jednoj dionici (Žager i sur., 2008.)

Pokazatelji investiranja se računaju samo za dionička društva, te se sukladno tome u ovom radu neće upotrebljavati budući da će se pokazatelji računati za društvo s ograničenom odgovornošću.

Tablica 15. Pokazatelji investiranja

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Dobit po dionici	Neto dobit	Broj dionica
Dividenda po dionici	Dio dobiti namijenjen za dividende	Broj dionica
Odnos cijene i dobiti	Tržišna cijena dionice	Dobit po dionici
Odnos isplate dividendi	Dividenda po dionici	Dobit po dionici
Rentabilnost dionice	Dobit po dionici	Tržišna cijena dionice
Dividenda rentabilnosti dionice	Dividenda po dionici	Tržišna cijena dionice

Izvor: Žager, K., i sur., 2008.

Za izračun navedenih pokazatelja nisu dovoljni samo podaci iz financijskih izvještaja već su potrebni podaci i o broju dionica, njihovoj tržišnoj vrijednosti itd.

S obzirom da je poduzeće Lavina d.o.o. društvo s ograničenom odgovornošću, za poduzeće se ne mogu izračunati pokazatelji investiranja.

6. ZAKLJUČAK

Temeljni financijski izvještaji odraz su poslovanja poduzeća, a slikovit prikaz sigurnosti i uspješnosti poslovanja prezentiran u tim izvještajima oblikuje se uz pomoć analize financijskih izvještaja. Analiza financijskih izvještaja teži ka pogledu u budućnost i naglašavanju onih aspekata poslovanja koji su kritični za preživljavanje, a to su prije svega sigurnost i uspješnost (efikasnost) poslovanja. U suvremenim tržišnim uvjetima privređivanja poslovanje poduzeća izloženo je brojnim promjenama. Da bi poduzeće osiguralo opstanak na tržištu, pa i sam razvoj, mora se neprestano prilagođavati raznim promjenama, a taj proces prilagođavanja promjenama na tržištu treba biti kontroliran i usmjeravan. Financijski izvještaji finalni su proizvod računovodstvenog procesa i vrlo su važan nositelj informacija. Međutim, da bi se povećala njihova upotrebljivost u procesu upravljanja, potrebno ih je analizirati.

Važnost analize razmatra se prvenstveno s aspekta upravljanja poslovanjem i razvojem poduzeća. Zadatak analize financijskih izvještaja je u tome da prepozna dobre osobine poduzeća da bi se te prednosti mogle iskoristiti, ali i da prepozna slabosti kako bi se mogla poduzeti korektivna akcija. Dakle, analiza stvara informacijsku podlogu za potrebe upravljanja. Ona daje temeljni input na osnovi kojega je moguće razmišljanje i prosuđivanje poslovanja poduzeća. Međutim, potrebno je voditi računa o tome da je pristup analize financijskih izvještaja ipak parcijalan pristup koji obuhvaća neke bitne elemente za donošenje poslovnih odluka, ali ipak ne sve. Osim za menadžere, za informacije iz analize zainteresirani su i drugi korisnici. Najčešće su to kreditori, investitori, revizori i drugi. Ovisno o tome tko je korisnik informacija i njegovih interesa naglašava se značenje pojedinih segmenata ukupne analize financijskih izvještaja.

7. POPIS LITERATURE

1. Narodne novine (2015): Zakon o trgovačkim društvima.
2. Narodne novine (2015): Zakon o reviziji.
3. Narodne novine (2016): Zakon o računovodstvu.
4. Vukoja: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja dostupno na: <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> [20.04.2017.]
5. Žager, K. eta. (2008): Analiza financijski izvještaja.
6. Žager, K., Mamić Sačer, I., Dečman, N. (2012): Financial ratios as an evaluation instrument of business quality in small and medium-size enterprises. Vol. 14 Issue 4
7. Žager, K., Smrekar, N., Oluić, A. (2009): Računovodstvo malih i srednjih poduzeća,
8. Žager, K., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, L. (2008): Osnove računovodstva
9. Ranogajec, Lj. (2009): Računovodstvo u poljoprivredi, interna skripta za studente